

Nieuwe cao-afspraken zetten financierbaarheid zorg onder druk

Zorginstellingen houden rekening met een prijseffect van de nieuwe cao-afspraken in 2023 en 2024. Daarnaast zorgt de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt voor meer inzet van personeel niet in loondienst. Hogere personeelskosten zet de operationele marge in de zorg verder onder druk. Driekwart van de respondenten anticipeert op een daling van het toekomstig financieel resultaat. Dit blijkt uit de resultaten van de Financiële Zorgthermometer die is uitgestuurd naar circa 800 zorgfinancials.

Personeelskosten stijgen fors als gevolg nieuwe cao-afspraken

Als gevolg van de forse inflatie afgelopen jaar zijn in het eerste halfjaar van 2023 de cao onderhandelingen losgebarsten. Voor alle deelsectoren zijn er reeds nieuwe afspraken gemaakt tussen brancheverenigingen en vakbonden. Dit heeft geleid tot loonsverhogingen van 10% tot 15% tot en met 2024. Voor werknemers in lage schalen geldt een minimale ondergrens, waardoor de gemiddelde loonstijging nog verder kan oplopen. Sectorbreed anticiperen zorgfinancials een gemiddelde stijging van de directe loonkosten van 6.8% in 2023 en nog eens 7.5% in 2024. Daarnaast zijn in de verschillende cao's ook afspraken gemaakt over een hogere reiskostenvergoeding, een betere vergoeding voor onregelmatig werken en meer zeggenschap bij roostering. De nieuwe cao-afspraken zijn een antwoord op de hoge inflatie van afgelopen jaar en op de groeiende loonkloof van zorgmedewerkers ten opzichte van andere sectoren (Skipr, 6 april 2023).

Ook inzet van PNIL stijgt in 2023 als gevolg aanhoudende krapte arbeidsmarkt

De nieuwe cao-afspraken in de verschillende deelsectoren hebben als doel om werken in loondienst aantrekkelijker te maken. Toch verwacht een ruime meerderheid van de respondenten dat de kosten voor PNIL toenemen in 2023 ten opzichte van 2022. De gemiddelde verwachte stijging is 5,2%. Deze toename wordt mede veroorzaakt door het gestegen uurtarief voor inhuurkrachten. 40% van de respondenten verwacht in 2023 meer dan 10% van de personeelskosten uit te geven aan PNIL. Mogelijke oorzaak voor de hoge inhuurkosten is het aanhoudend ziekteverzuim. Het gemiddelde ziekteverzuim in de sector bedraagt 8.4% in het eerste halfjaar van 2023 ten opzichte van 9.1% in 2022. De helft van de zorgfinancials verwacht daarnaast dat de uitstroom van personeel in 2023 toeneemt ten opzichte van 2022.

Hogere personeelskosten zetten operationele marge onder druk

De forse toename van de personeelskosten brengt onzekerheid met zich mee. De voorlopige OVA (overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling) voor 2024 is onvoldoende hoog om de afgesproken loonstijgingen op te vangen. Daarnaast staan de tarieven onder druk in de verschillende deelsectoren. In de ouderenzorg is er een besparing van 1,2% doorgevoerd op het Wlz-macrokader die zal oplopen tot 3% in 2026 (Actiz, 17 april 2023). Bijna driekwart van de zorgfinancials houdt de komende 12 maanden rekening met een afname van het financieel resultaat.

Reactie Fizi (Jorrit Wigchert, voorzitter Fizi)

“Het is belangrijk dat onze handen aan het bed een passend salaris krijgen. Maar het geld voor de salarisverhoging moet ergens vandaan komen. Naast compensatie voor gestegen loonkosten zullen organisaties nu moeten investeren in structurele kostenbesparing richting de toekomst”.

Reactie Finance Ideas (Daan van Houtum, senior adviseur)

“De loonstijging die volgt uit de cao-afspraken van verschillende deelsectoren komt (nog) niet volledig terug in de ova voor 2024. Een lagere operationele marge gaat ten koste van de investeringscapaciteit in de sector, terwijl zorginstellingen juist nu moeten investeren in vastgoed en innovatieve e-health oplossingen om de afhankelijkheid van personeel te verkleinen”.

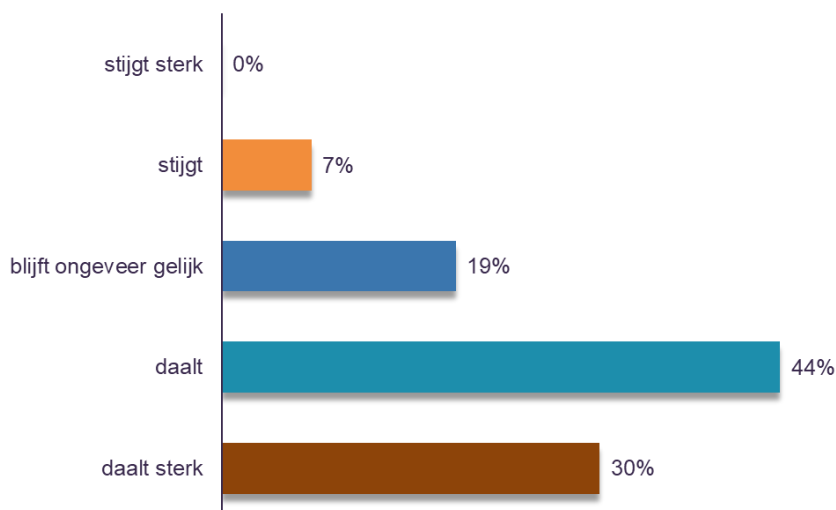
OVER DE FINANCIËLE ZORGTHERMOMETER: De Financiële Zorgthermometer is gebaseerd op onderzoek dat elk kwartaal wordt uitgevoerd door Finance Ideas onder de circa 800 leden van Fizi, netwerk zorgfinancials. Aan het meest recente onderzoek in juni 2023 hebben 115 financials van verschillende zorginstellingen deelgenomen.

NOOT VOOR DE REDACTIE: Meer informatie over deze editie van de Financiële Zorgthermometer vindt u in de toelichting. De ruwe onderzoeksgegevens vindt u op www.fizizorgfinancials.nl. Voor een toelichting kunt u contact opnemen met Daan van Houtum van Finance Ideas, telefonisch (06-16306778) of per mail (daan.vanhoutum@finance-ideas.nl).

Toelichting

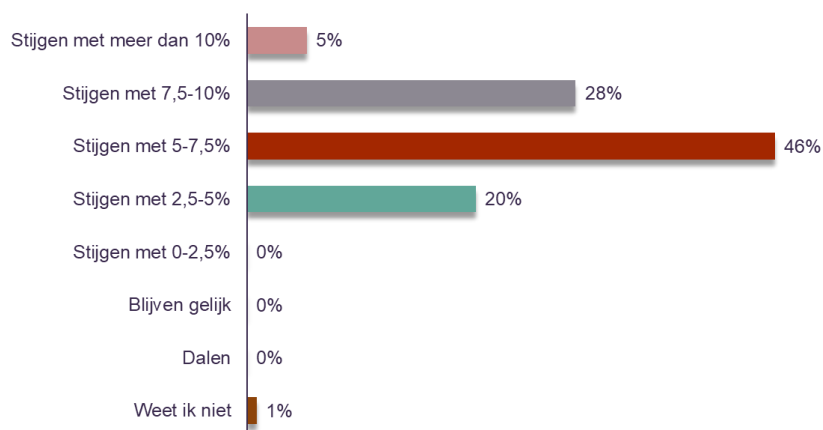
Grafiek 1: Verwachting ontwikkeling financiële resultaat

74% van de respondenten verwacht dat het financieel resultaat de komende periode daalt.

Grafiek 2: Als gevolg van cao-ontwikkelingen, met hoeveel procent verwacht u dat de directe loonkosten in 2023 stijgen ten opzichte van 2022?

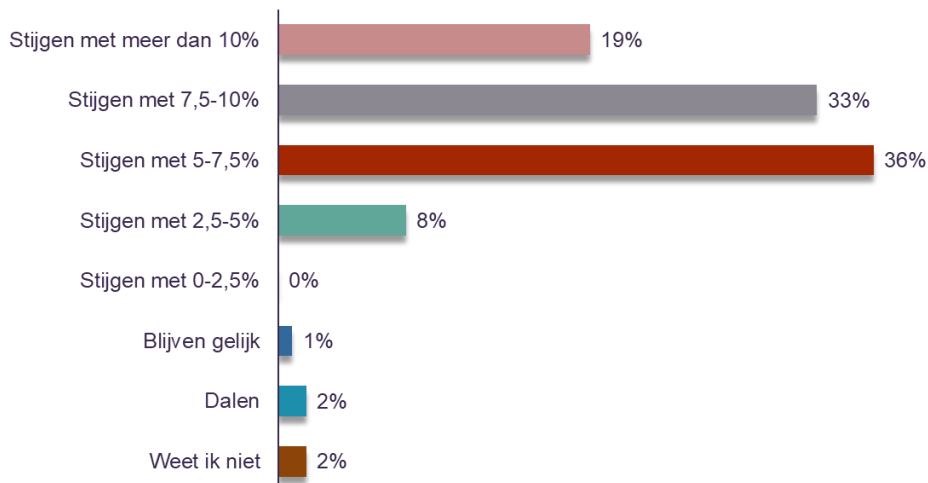
Bijna 50% van de respondenten verwacht dat de directe loonkosten met 5-7,5% stijgen in 2023. Meer dan 30% verwacht een stijging van meer dan 7,5%.

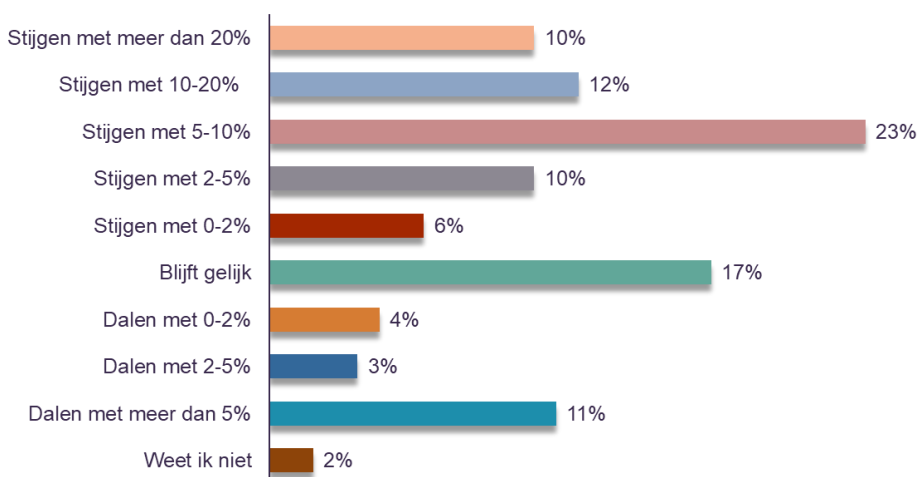
Toelichting

Grafiek 3: Als gevolg van cao-ontwikkelingen, met hoeveel procent verwacht u dat de directe loonkosten in 2024 stijgen ten opzichte van begroting 2023?

Meer dan 50% van de respondenten verwacht een stijging van meer dan 7,5% van de directe loonkosten in 2024. 19% houdt rekening met een stijging van méér dan 10%.

Grafiek 4: Hoe ontwikkelen de personeelskosten voor Personeel Niet in Loondienst (PNIL) zich in de realisatie 2023 ten opzichte van de realisatie 2022?

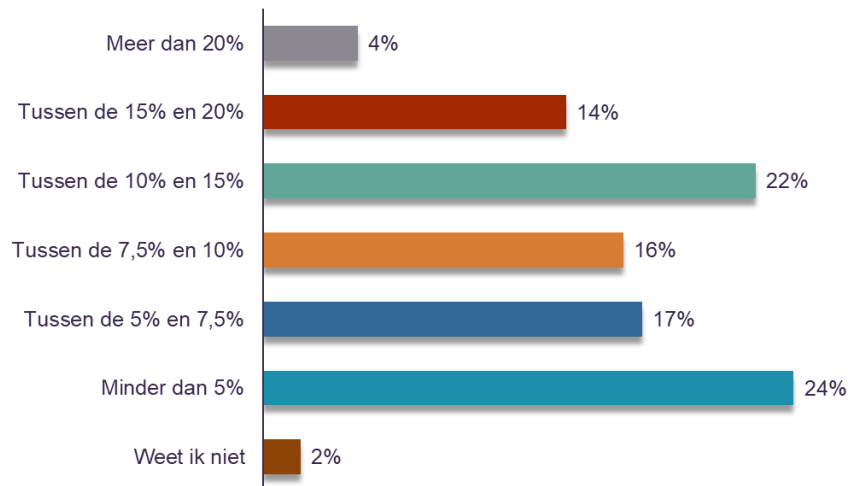
Meer dan 60% van de respondenten verwacht dat de personeelskosten voor PNIL gaan stijgen. 10% verwacht zelfs een stijging van meer dan 20%.

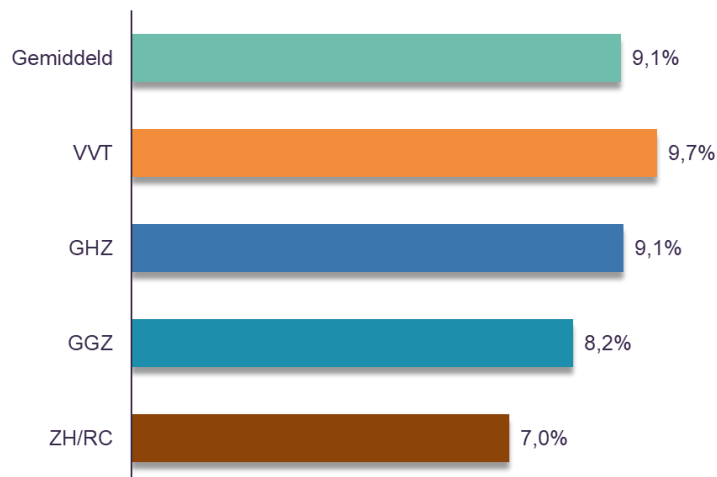
Toelichting

Grafiek 5: Hoeveel procent van de totale personeelskosten verwacht u instelling in 2023 te besteden aan personeelskosten voor Personeel Niet in loondienst (PNIL)?

40% van de respondenten verwacht in 2023 meer dan 105 van de personeelskosten uit te geven aan PNIL.

Grafiek 6: Hoe hoog was het ziekteverzuim binnen uw organisatie over het jaar 2022? (in procenten)

Toelichting

Grafiek 7: Hoe hoog is het ziekteverzuim binnen uw instelling over het eerste halfjaar van 2023? (in procenten)

Het gemiddelde ziekteverzuim over het eerste halfjaar van 2023 bedraagt 10.9%.

